

Z konferencji rozbrojeniowej w Waszyngtonie

BRONISŁAW D. KUŁAKOWSKI.

MOWA BALFOURA

Na drugim publicznym posiedzeniu na pierwszego nadwój pan Hughes powołał pana Balfoura. Dziwnie to może wydawać się, że członka Konferencji największych państw świata mówić nazywam. Trudno jednak się oprzeć pokusie nadawania tytułów według zachowania się, a nie wedle urzędu. Atmosfera amerykańska podzielała na wszystkich, nawet na zimnego, wyrachowanego dyplomaty, jakim jest pan Balfour. Nie wiem, czy prawda jest, że o dziesięć lat pociągnął się młodszy po pierwszym posiedzeniu, gdy galeria senatorów i deputowanych zamilknęła słysząc konferencję na wiec międzynarodowy. Płotka waszyngtońska wkłada przynajmniej zdanie powyższe w usta samego pana Balfoura. Ale nie ulega za to żadnej wątpliwości, że pan Balfour odczuł, że w tym kraju nie stać się nie może, a tym bardziej utrzymać bez zgody mas. Pamiętał odmowę ratyfikacji traktatu Wersalskiego przez Amerykę, przekonał się może, że nawet poprawka do konstytucji może być w wykonaniu sparaliżowana skądś sympatji nie znajduje w masach. Pokazano mu przecie tu w Waszyngtonie przelatującego najszybszym w Ameryce autemobilu „króla munszajnowego”, który na łamaniu konstytucji milionów się dorabia. Wreszcie sam był świadkiem, jak potrafi wredzić się destrukcja nawet do świętych podwoi tajnej dyplomacji.

Mniejsza zresztą o to, jakie względy kierowały panem Balfourem, dość, że na posiedzeniu srobowym przemawiał nie do członków konferencji, lecz do galerii. A tym razem była to prawdziwa galeria. Nie było tam senatorów i tary, gdyż członkowie obu Izb Przewodzących byli zajęci w Kongresie. Na galerii było pełno pań, młodzieży, gości przybyłych z różnych Stanów. W jednym z zwrotów swej mowy p. Balfour powiedział charakterystycznie: „Większość mych słuchaczy jest obywatelami Stanów Zjednoczonych”. Nie miał więc członków konferencji na myśli, gdyż na dwudziestu pięciu delegatów jest wszystkich czterech Amerykanów. Mówił więc nie do dyptomatów, lecz do mas.

Czuł, że trzeba pozyskać w jakikolwiek sposób sentyment Ameryki. Czuł, że nie można w tej najpotężniejszej Republice świata używać tego samego tonu, jakiego dopuścił się pan Max Muller (nomen omen) poseł Wielkiej Brytanii w Warszawie, poezją najstarszy na kontynencie naród o parlamentarnej formie rządów, posiadający na lat dwadzieścia przed Anglią prawą obronę jednostki (habeas Corpus) tak im tonem, jakby Polska Belszajna lub Beludysta-nem była. P. Balfour, jako wytrawny dyplomata powiedział „słuchaczom swym, będącym w większości obywatelami Stanów Zjednoczonych”, że Stany Zjednoczone są krajem najbogatszym na świecie, że mają sto dziesięć milionów obywateli, że geograficzne położenie samo jest już dla Ameryki srodkiem obrony. Przedstawił temu położenie geograficzne Wielkiej Brytanii, jej rozrzucone po wszystkich częściach świata i w morzach kolonie i Dominja i stwierdził, że wielka flota jest koniecznością dla jego kraju. Miał rację. Szkoda tylko, że nie powiedział, że zdobywanie krajów o ludności wszelkich kolorów ras i wyznań było i jest także koniecznością. Nie można go zresztą o to winić. Nie jego sprawą zachorowała Brytania na imperialistyczne obzwarstwo, które zaczyna się w naszych czasach mścić pewnym osłabieniem trawienia.

Anglia wniosła bezspornie do życia narodów Azji i Afryki wielką dozę porządku społecznego, zapewniła bezpieczeństwo mienia i życia. Bezspornie przyczyniła się do postępu na świecie całym. Ale tam, gdzie jest już postęp, gdzie jest już bezpieczeństwo, winna być także i obywatelska wolność, polityczna niepodległość.

Następnie czasy inne. Nic więc dziwnego, że ten niezaprzyrzeczenie mądry człowiek, należący jednak do świata starego (ma siedemdziesiąt dwa lata) wpadł w ton minorowy, gdy mówił o trudnym położeniu Anglii, mającej na swej wyspie zapasu żywności zaledwie na siedem tygodni, karmiącej się produktami obcej pracy i obcych narodów. Zabrał mu się nawet wyjątkowo na wiek jego, jasny, donośny i równy głos...

(Ciąg dalszy na stronie 5-ej).

WOJSKA GENE- RAŁA PETLURY ZAJĘŁY KIJÓW

Powstańcy Petlury roz- broili 44 dywizji

Wojska bolszewickie są całkowicie zdeorganizowane

BERLIN, 18 listopada. — Specjalna wiadomość otrzymana ze Lwowa donosi, że powstanie przeciwbolszewickie na Ukrainie szerzy się niepowszytnie. Powstańcze wojska ukraińskie generała Petlury zajęły Kijów i wiele miast na Podolu. Powstańcze wojska ukraińskie rozbroili 44 dywizji wojsk bolszewickich.

Ta sama wiadomość dodaje, że wojska bolszewickie na Ukrainie uległy zupełnej demoralizacji i dezorganizacji z powodu głodu i dezertacji całości masami mordując swoich żydowskich komisarzy.

FRANCJA POPIERA STA- NOWISKO STANÓW ZJE- DNOCH. W SPRAWIE CHIN

Nie może jednak zgodzić się na ograniczenie armii lądowej bez otrzymania gwarancji bezpieczeństwa

WASHINGTON, 18 listopada. — Francja poprze stanowisko Stanów Zjedn. w sprawie Chin, jak się okazało podczas czytania przez przedstawiciela Chin zadania narodu chińskiego. Podczas czytania przez przedstawiciela narodu chińskiego delegacji Stanów Zjedn. byli niezmiernie zadowoleni a delegacji Francji niezwykle sympatycznie przytulił głowami. Przedstawiciele Włoch okazali zaś smutek że nie mają więcej do powiedzenia w tej sprawie. Przedstawiciele Japonii byli niezwykle zamieszani o d e z y tanem przez przedstawiciela Chin zadaniem narodu chińskiego. Przedstawiciele Anglii zdawali się iронicznie uśmiechać i jeden z delegatów zapytał premiera Brianda, co by przedstawiciele Chin powiedzieli, gdyby go zapytano na jakiej podstawie opiera swoje zdanie. Premier Briand szybko odpowiedział: zapewne, powiedzieliby, że na lepszej podstawie, aniżeli przedstawiciele bolszewickiego rządu rosyjskiego gdy się układowi z Anglią w imieniu narodu rosyjskiego. Na te odpowiedzi przedstawiciele Anglii nagłe zamilkli.

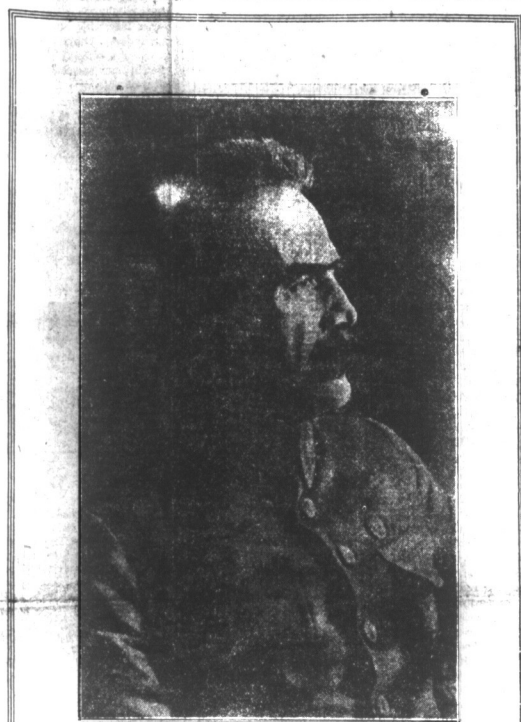
Wobec zachowania się przedstawicieli różnych państw na konferencji rozbrojeniowej w sprawie Chin można już wywnioskować jakie stanowisko zajmą poszczególne państwa w sprawie zagadnień Dalekiego Wschodu i Chin.

ZABURZENIA ŻYWO- ŚCIOWE W BERLINIE

Bezrobotni rabują składy żywnościowe

BERLIN, 18 listopada. — W wielu dzielnicach Berlina miały miejsce (wczoraj) i dzisiaj zaburzenia żywnościowe. Wielkie gromady bezrobotnych sprzedawały składy żywnościowe. Opinia publiczna twierdziła się gwałtownie przeciw rządowi i parlamentowi, że nie umiast za pobieżną gwałtowną podwyżkę cen i spekulacji na cenach żywnościowych.

SEJM POLSKI PRZYJMUJE PLAN NACZ. PIŁSUDSKIEGO W SPRAWIE WILNA

JÓZEF PIŁSUDSKI
Naczelnik Państwa i Pierwszy Marszałek Polski

RZĄD POZWALA NA SPRZEDAŻ PIWA DLA CELÓW LECZNICZYCH

APTEKARZE OTRZYMALI ZAWIADOMIENIE, BY SIĘ POSTARALI O POZWOLENIE SPRZEDAŻY

Stanowi dyrektorzy i prohibicyjni otrzymali rozkaz wydawania pozwoleń na sprzedaż piwa

WASZYNGTON, 18 listopada. — Komisarz departamentu prohibicyjnego Blair wysłał dzisiaj setki telegramów do stanowych dyrektorów prohibicyjnych z upoważnieniem do wydawania aptekarzom pozwoleń na sprzedaż piwa dla celów leczniczych.

W dodatku do instrukcji wysłanych do stanowych dyrektorów prohibicyjnych Blair nakazał wysłać tysiąc telegramów do poszczególnych aptekarzy w sprawie otrzymania na sprzedaż piwa mając się zwracać do stanowych dyrektorów prohibicyjnych, którzy im takiego pozwolenia udzielą.

OKRĘT „NEW YORK” ZO- STAŁ SPRZEDANY NA LI- CYTACJI ZA 70.000 DOL.

ZAKUPIŁ GO LINIA BULL LINE CO. KTÓRA OPERUJE RÓWNIEŻ OKRĘTEM „GDAŃSK”

New York, 18 listopada. — Z powodu pomyłki przy odbieraniu wiadomości telefonicznej ogłoszono we wczorajszym wydaniu „Nowego Świata”, że okręt „New York”, własność „Polskiej Żegludki Morskiej” zostanie sprzedany na licytacji 17 grudnia.

Tymczasem okręt New York został sprzedany przez licytację we czwartek 17 listopada za 70,000 dolarów, i zakupiony został przez „Bull Line Steamship Co., która operuje okręt „Gdańsk”, „Polsko Amerykańskiej Żegludki Morskiej”. Kompania, która zakupiła okręt, zatrzymała na nowożądanie dawnego jego kierownika, kapitana Kowalskiego. Za łoga zaś okrętu mającego nieuregulowane sprawy finansowe, czeka w domu Emigracyjnym na załatwienie swoich pretensji do byłych właścicieli okrętu. Położenie załogi okrętu „New York”, pozbawionej załogi na statku i nie mającej jasnego ostatecznego celu pobytu w Stanach Zjedn. jest dość przykre.

Anglia przygotowuje się do zawarcia pokoju z krainą Iraku w Mezopotamii

PARYŻ, 18 listopada. — Przedstawiciel Anglii w Lidze Narodów zawiadomił Radę Ligi, że Anglia przygotowuje się do zawarcia traktatu pokojowego z królestwem Iraku w Mezopotamii, którego królem został wybrany książę Feisal. Nowy traktat pokojowy Anglii z królestwem Iraku oznacza stosunek Anglii jako państwa posiadającego mandat nad nowo-utworzonym królestwem.

Anglia wstrzymuje roboty przy budowie okrę- tów wojennych

LONDYN, 18 listopada. — Ministerjum floty ogłosiło dzisiaj rozkaz wstrzymania pracy przy budowie 4 okrętów wojennych typu „super-hood”. Budowa tych okrętów została rozpoczęta dopiero przed dwoma tygodniami.

Znowu pogłoski o ustąpieniu Lloyda George’a

LONDYN, 18 listopada. — Mimo ogłoszenia przez rząd, że Lloyd George zostanie na stanowisku premiera, pogłoski o jego ustąpieniu znowu się pojawiają. Wskazuje się na to, że Lloyd George może być zmuszony do ustąpienia z powodu trudności w sprawie budżetu.

PO ZACIĘTEJ WALCE W SEJMIE PLAN NACZ. PAŃSTWA PRZE- SZEDŁ 13 GŁOSAMI WIĘKSZOŚCI

Wystąpienie Profesora Askenazego przechyliło szalę zwycięstwa na rzecz Litwy Środkowej

WARSZAWA, 18 listopada. — Sejm polski uchwalił dzisiaj plan Naczelnika Państwa, przewidujący utworzenie samodzielnego państwa Litwy Środkowej. Plan został uchwalony większością 13 głosów.

Plan Naczelnika został uchwalony dopiero po zaciekłej walce parlamentarnej po wystąpieniu profesora Askenazego, byłego przedstawiciela Polski w Lidze Narodów, który zapowiedział do posłów sejmowych klubu żydowskiego, by nie dopuścili do groźnego przesilenia, jakie niewątpliwie nastąpiłoby w Polsce po ustąpieniu Naczelnika Państwa, gdyż jego plan nie został przyjęty. Posowie klubu żydowskiego na wystąpienie profesora Askenazego głosowali za przyjęciem planu Naczelnika państwa.

Wiadomości z Polski nadesłane w pierwszych dniach listopada donoszą, że Naczelnik Państwa przedłożył sejmowi swoją rezygnację z powodu oporu sejmów dla utworzenia osobnego państwa Litwy Środkowej a włączeniu Litwy Środkowej do Polski. Sejm i rząd nie przyjęli rezygnacji Naczelnika Państwa. Wiadomość z 12-go listopada donosiła, że Naczelnik Państwa z powodu stanowczego oporu sejmów w sprawie Litwy Środkowej do Polski postanowił nie nalegać na załatwienie sprawy Litwy Środkowej przed innymi sprawami, ale odczekać, gdy przyjdzie na nią kolej w porządku obrad sejmowych.

OGÓLNE OCZYSZCZANIE SZEREGÓW PARTII BOLSZEWICKIEJ W ROSJI

BOLSZEWICY USUWAJĄ Z PARTII WSZYSTKICH INTELEKTUÓW

MOSKWA, 18 listopada. — Ogólne oczyszczanie bolszewickiej partii rosyjskiej odbywa się na wielką skalę w całej Rosji. W tatarskiej republice Baskiru w górach uralskich została wypędzona z partii bolszewickiej blisko połowa członków partii bolszewickiej za łaczenie się z burżuazją i pijaństwo oraz za okazywanie fanatyzmu religijnego.

W Baku zostało usuniętych 30 procent ogółu członków z trzech samych powodów, a w republice Kaukazu 50 procent ogółu członków również za to samo przestępstwo.

W obwodzie kozaków dońskich i kubańskich w szeregach partii bolszewickiej nastąpiła również wielka demoralizacja. W obwodzie kozaków usuniętych zostało już 30 procent ogółu członków, a w obwodzie kozaków kubańskich 50 procent ogółu członków partii bolszewickiej. W portach nadczarnomorskich dotychczas usuniętych za to 30 procent ogółu członków, we wszystkich wypadkach zostali usunięci przeważnie inteligenci.

CO OŚCZĘDZĄ ST. ZJEDN. OGRANICZENIEM ZBROJEŃ

200.000.000 ROCZNIE SKRĘŚLONE Z BUDŻETU

WASZYNGTON, 18 listopada. — Jeżeli propozycja Stanów Zjedn. ograniczenia zbrojeń zostanie przyjęta na konferencji rozbrojeniowej, rząd Stanów Zjedn. zaoszczędzi w przyszłym roku w wydatkach na budowę floty od 200 do 250 milionów dolarów.

Przewodniczący komisji budżetu floty Patrick Kelly, kongresman ze stanu Michigan przypuszcza, że załoga floty Stanów Zjedn. może być zmniejszona ze 105 tysięcy na 50 tysięcy. Zaoszczędzi wielką trudność co do wypłaty odszkodowań firmom zajętych budową okrętów za odwołanie kontraktów, ale jest pewność, że wypłata takich odszkodowań po uchwaleniu ograniczenia zbrojeniowego zostanie rozłożona na dziesiątki lat.

W NIEDZIELĘ, DNIA 20-go LISTOPADA w Domu Narodowym, na 8-iej ulicy Komitet Pomocy Biednej Polakom na Kresach Rzeczypospolitej Polskiej, urządza

WIEC

Znani obywatele będą mówili o sprawie Wilna, o sytuacji w jakiej obecnie się znajduje ludność na kresach, zycząc o niepewności politycznej i nędzy gospodarczej.

Komitet zaprasza na wiec przedstawicieli towarzystw i organizacji i wszystkich polaków, których sprawa Wilna obchodzi.

Początek o godzinie 3-iej po południu
WSTĘP WOLNY!

Zapisujecie się na członków Amerykańskiego
Czerwonego Krzyża!

2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526

